

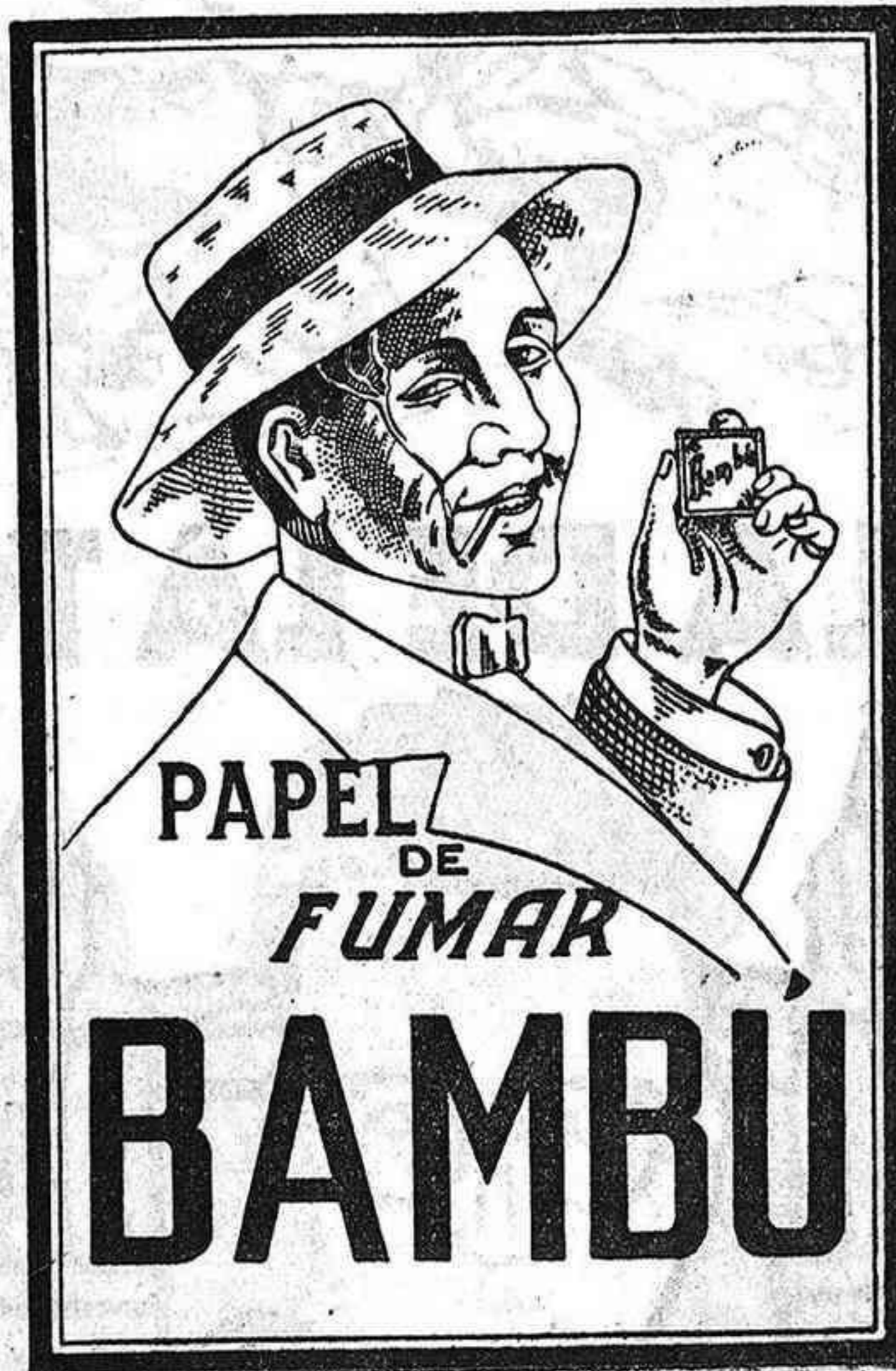

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

En Casanova

—¿Per aixó em vaig deixar mamar; perquè Catalunya torni a tenir un altre virrei?..

VIES URINÀRIES
Impureses de la sang-Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOLVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (Purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uratrítis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc. de l'home, *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**, als malalts es gaureixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que

necessiten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. **Venda: 6'60 ptes. caixa.**

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames) *erupcions*, *escrofuloses*, *eritemes*, *acne urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin es gaureixen aviat i radicalment amb les **Pildores depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven augmentant-se totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent amb poc temps totes les úlceres, llagues grans, florons, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant o l'organisme rastre del passat. **Venda: 6'60 ptes. flascó.**

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *poluacions nocturnes*, *espermatòrrhea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fatiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos*, de la dona i totes les manifestacions de la *Neurastènia*, o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrem vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual de l'edat. **Venda: pessetes 6'60 el flascó.**

Venda en les principals farmàcies d'Espanya Portugal i les Amèriques

NOTA. — Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang, o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes, en segells per al franquisme a **Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 50791 S. M. Barcelona**, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de dites malalties.

FERROTIL
Específic de l'
ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
(MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Produceix el riglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap òrgan, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estricnina, ni fosfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUBSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS.

Laboratori's Farmacològics del Dr. W. Dufrem
Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631
Preu: 21'75 ptes.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Feta de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

11 Setembre 1933

enguany, com l'any passat i l'altre, es podran portar sense cap perill corones als peus de l'estàtua del conseller Rafael de Casanovas.

L'homenatge al gran patriota, abanderat dels màrtirs de la nostra llibertat, podrà fer-se oficialment, amb repòs i àdhuc ja amb

una mena de conservatisme decoratiu. Mai no ho haguérem pogut pensar en els nostres moments de lluita.

Com tampoc no hauríem pogut pensar que el repòs de poder portar oficialment corones al nostre conseller heroi, marqués uns moments de crisi catalana tan intensos com els actuals.

El que creïem que havia d'ésser la Catalunya del triomf, quan anàvem arborats d'entusiasme a portar corones als peus de l'estàtua del Màrtir de les nostres llibertats, contrasta violentament amb la Catalunya que trobem ara.

Aleshores esperàvem triomfar per haver assolit una Catalunya plena de catalanitat conscient, no sentimental, una Catalunya orgullosa del seu idioma, culturalment plena, artísticament i literàriament esplendorosa, guiada per patriotes fermes i austers, una Catalunya ben d'avui però també una Catalunya que hagués tret tot el partit necessari de la seva història.

Ara, ens trobem que hem triomfat per atzar polític, però sense que la Catalunya que tenim respongui a la Catalunya somniada i sobretot—i això és el més greu—sense que sembli que ens adonem que si l'atzar polític ens donà un triomf, aquest triomf l'havíem d'aprofitar per girar els ulls vers la nostra terra, en lloc d'esbalançar-nos i descurar el nostre anclament.

Les corones que enguany portarem a Rafael de Casanova, gairebé es pot dir que seran corones protocolàries, corones de diada. No volem dir que hi manqui

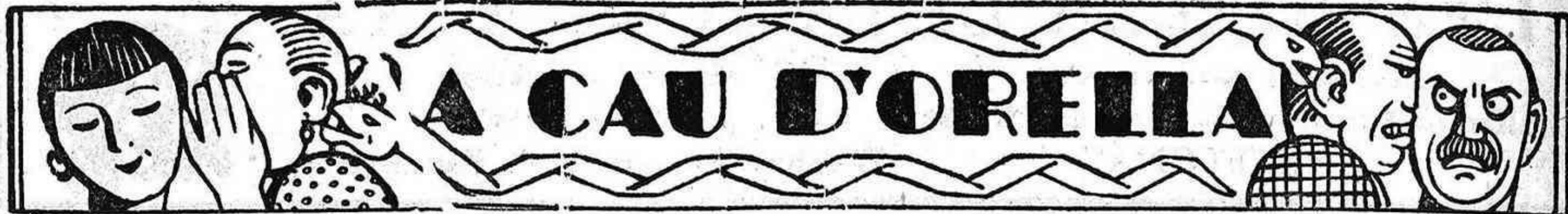
la corona del qui s'adoni que no hem fet el camí que havíem de fer, ni la del que encara protesta amb la mateixa virior amb que protestava el 1923, diada de garrotades i de franca esperança. Però les més, sobretot les corones del dia de festa oficial, seran corones grises, corones sense veu, corones de tomba i compromís, corones pogudes portar sense por de caure en sanció.

Mai com en aquest 11 de setembre de 1933 no semblaran no dir res bona part de les corones que es portin als peus del monument aixecat a la memòria de Rafael de Casanova. D'aquell entusiasme que ens feia avançar, ben poc en resta. D'aquella ànima pròpia que volíem tenir, ben poc ens recordem. D'aquell catalanisme patriòtic que ens agermanava, se n'ha esbravat l'essència. Ens barallem damunt de Catalunya. S'aprofita tot el que es pot de Catalunya. Es gasta, per la lluita, el nom de Catalunya. I mentrestant la descatalanització va fent el seu curs. Malgrat l'augment de la premsa escrita en català, la valor de les nostres coses baixa. Malgrat ens trobem que la feina meravellosa de construir el nostre idioma ja és gairebé feta, resta sempre una barrera entre molta part del poble i la nostra llengua. ¿Que molt hi farà el treball de l'escola primària actual? Convenim-hi. Això és per a les generacions vinents, a les quals la nostra hauria de donar l'exemple de no haver deixat la lluita patriòtica feta a fons, la lluita patriòtica seguida amb heroisme com en els temps dels onzes de setembre passats.

¿Que no ens trobem després que les generacions que vindran, colgades sota la cendra que escampem en els nostres dies i sota l'allau triomfant de les coses que ens vénen de fora, ens preguntin, o es preguntin, per què ens ha de servir això, si no ens llegaren un caliu ben encès de fervor patriòtic i una Catalunya no abandonada?

Mentre jo parlava d'optimisme a bona part dels nostres polítics, nosaltres escrivim aquest plany de cara a l'onze de setembre de 1933.

EL SENYOR LLUIS PUIG I MONNE ES CONSERVATITZA.

Tothom ha pogut comprovar—ens referim a tothom que veu de prop les coses del Municipi—, que el ciutadà tinent d'alcalde senyor Lluís Puig i Monné es conservatitza.

Ultra l'haver-se engreixat un xic, a les reunions de la Comissió de Foment sempre vota a favor de la Lliga, i somriu a les grans empreses.

¿Es que el senyor Lluís Puig i Monné es prepara per a fer el salt?

Bufen vents de dreta i ja cal que la Lliga obri les portes de bat a bat.

Confiam tornar-hi a veure fins el senyor Dencàs.

Per alguna cosa s'ha inventat allò que diu «de savi és mudar de consell».

DEL COMIAT DEL SENYOR AMETLLA

—«Deixo el càrrec en moments que Catalunya està completament pacificada.»

Senyor Ametlla: Vostè fa sainen fins en els moments de més sentimentalisme: en els tristos moments d'un comiat.

Catalunya pacificada?

Semblant frase posa allò que en diuen «un broche de oro» a l'actuació del senyor Ametlla, aquest senyor que per acomiadar-se ens va dir tres o quatre vegades: «Jo que detento el càrrec de governador civil...»

Dolorosament xiroc, Claudi Ametlla, ex-governador.

NOTES BREUS

El senyor Artemi Aiguader està a punt d'arranjar satisfactòriament tots els afers de la Transmediterrània.

Sobretot ara que el senyor Marc ha triomfat.

* * *

Els de «L'Opinió» tornen a demanar el cap del doctor Aiguader.

L'altra vegada que el demanaren, el doctor Aiguader trobà senyors

prou bonjans que li sacrificaren el seu sense dir res. El doctor Aiguader vegé impassible la decapitació dels seus companys.

Creiem que aquesta vegada no trobarà ningú prou abnegat que es vulgui deixar decapitar per a salvar-lo.

Ja se sap com ho paga!

DIALEG CAÇAT AL VOL

Ens trobem en el Parlament de Catalunya.

Un senyor pregunta al senyor Duran i Ventosa:

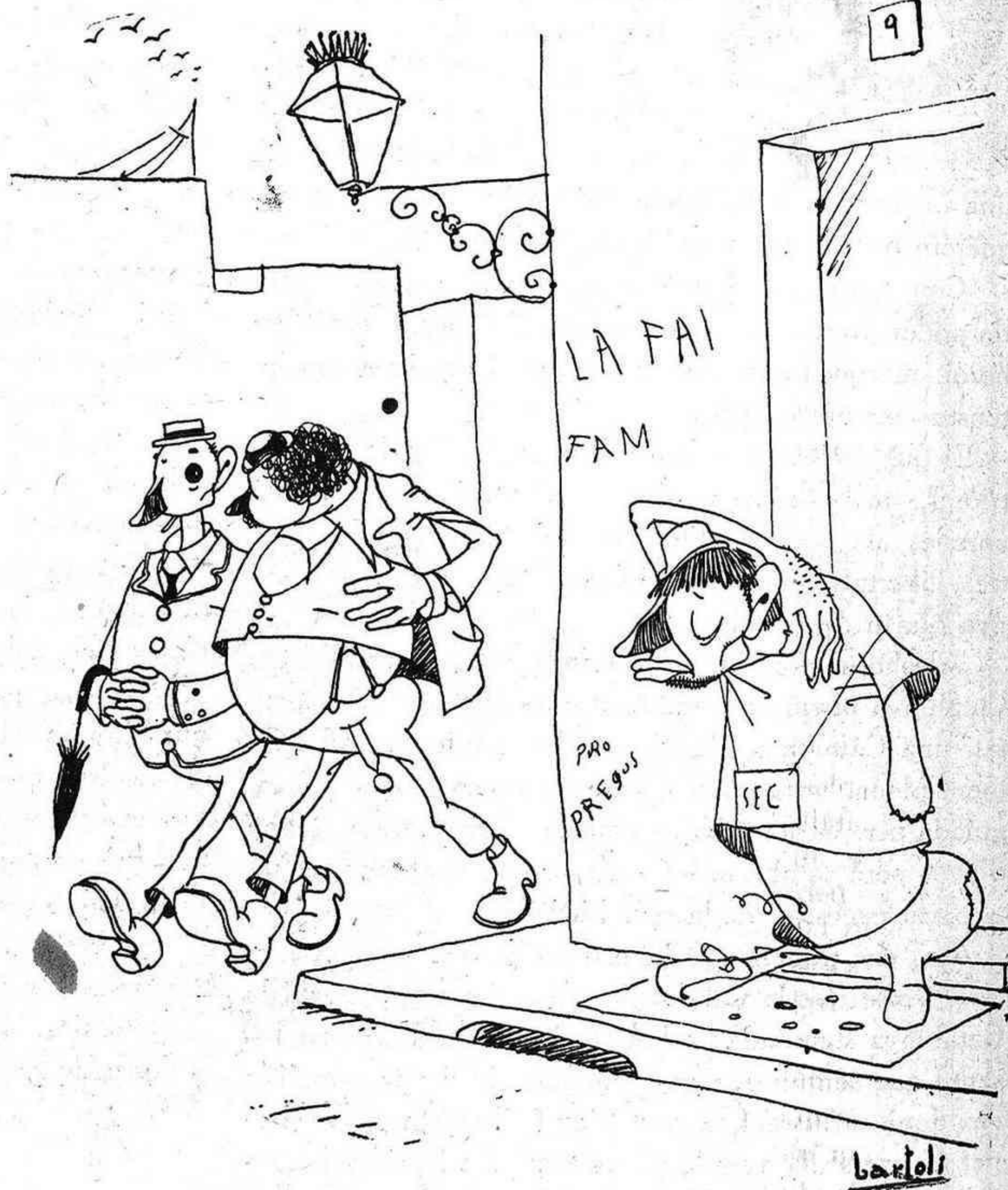
¿—No li ha recat deixar l'estiueig per a venir a aquesta sessió?

—A mi, no—replica el senyor Duran i Ventosa. —Ja hi estic fet a estiuejar. Jo fa molts anys que sóc senyor.

—El senyor Tauler es queixava—insinua el senyor.

—Ho comprenc—diu el senyor Duran i Ventosa. —Entre la gent de l'Esquerra hi ha gent que pesca per primera vegada, que té torreta per primera vegada, que passa dos mesos d'estiu fora de Barcelona per primera vegada.

—Que ho disfrutin—diu el se-

Els lligueros

—Quina opinió té vostè de la Llei de Vagos?

—Jo! crec que es l'únic bó que a fet la República.

nyor Duran i Ventosa, somrient satisfet. —La pesca, la torreta i l'estiueig se'ls va acabant.

—¿Vol dir que no s'hauran posat en condicions de repetir?—insinua l'altre, el bon senyor company de diàleg.

La contesta del senyor Duran i Ventosa se'ns ha perdut.

L'ANTONI MARIA SBERT, ESTUDIANT

Per alguns, l'Antoni Maria Sbert serà sempre l'etern estudiant.

Ara, amb motiu d'haver estat nomenat vocal del Tribunal de Garanties Constitucionals, amb un sou de 3.000 pessetes mensuals, entre la gent no documentada corria aquesta frase:

—Veiam si amb 3.000 pessetes al mes, aquest estudiant acaba la carrera!

No ha mancat qui documentà els indocumentats assabentant-los que el senyor Sbert ja l'havia acabada.

¿Per què aquesta revelació els ha estat un desencís? 3.000 pessetes al mes converteixen un estudiant, malgrat es tracti d'un estudiant amb es-

perons, en un estudiant de «La Casa de la Troya» que hagi tret la rifa. 3.000 pessetes per a un polític ja volen dir menjadora opulent.

El senyor Antoni Maria Sbert, a mesura que el públic va assabentant-se que ha acabat la carrera, passa de la categoria d'estudiant a la categoria d'home que *ha fet carrera*. No a la categoria d'home capacitat. Una altra cosa!

EL SENYOR AMETLLA, COMPLEIX

La gent feia constar que el senyor governador Ametlla havia cessat a finals de mes en el seu càrrec oficial per poder cobrar el sou sencer.

Això no seria cap càrrec per al senyor Ametlla. Voldria dir únicament que es tracta d'un ciutadà complidor.

I que no vinguin ara els dolents que diguin que el senyor Ametlla ha encetat en el Govern civil el mes de setembre per a poder cobrar tot el mes que corre i en el qual no haurà treballat!

Hi ha tanta genteta enamorada de les petiteses!

EN LLUHI, AFAITAT

En la primera reunió que han tingut els homes de l'Esquerra amb els del grup, gairebé dissident, dels homes de «L'Opinió», una frase del senyor Lluhi va marcar l'entrada.

En preguntar-los els periodistes: — Què hi ha de nou? — el senyor Lluhi va replicar amatent:

—Res, si no és que venim molt ben afaitats.

No cal dir que els periodistes s'apressaren a esguardar la cara del senyor Lluhi!

Que el senyor Lluhi vagi ben afaitat és una cosa extraordinària.

CASANOVES I LA SENYORETA CARVAJAL

Ens havien dit que la senyoreta Carvajal parlava meravelles de Casanoves. Ens va estranyar. ¿Com era que una vedette de revista madrilenya podia admirar tant el nostre heroi nacional?

Aprofitant l'avinentsa de l'onze de setembre anàrem a fer una intervü a la senyoreta Margarida Carvajal.

—«Qué opino de Casanoves? Que es un barbián como una casa. Que es un hombre cumplidísimo. Que únicamente él puede regalar brillantes de catorce mil duros. Que cuando se le pide la orquesta Planas, la manda a buscar a Vilasar de Dalt, sea como fuere. Qué tiazó! Qué hombrón! Vedlo lucir en ese «hispano», que cuesta a la ciudad cincuenta mil pesetas.»

Ens alarmem! Aquest home del qual ens parla Margarida Carvajal, no pot ésser el nostre Rafael de Casanoves...

Ah!... Es tracta d'un altre, d'un altre Casanoves, d'un Casanoves ben diferent del gran conseller, heroi de l'11 de setembre.

—«Qué tiazó! Qué hombrón!»— repeteix encara la Carvajal. —«Qué rumbo! Y cómo gasta!»

EL SENYOR MARCH, TRIOMFA

El senyor Joan March, elegit per les Balears, formarà part del Tribunal de Garanties Constitucionals. No cal fer comentaris a la seva elecció.

El passat torna! No se li ha sabut barrar el pas!

—I com te les arregles per pescar a la nit?

—Molt fàcil: poso per esquer cuques de llum.

EL MALL I L'ENCLUSA

La commemoració de la diada de l'onze de setembre va associada a un dels records més saborosos de la meua adolescència. Fa una mica més de trenta anys que una colla d'estudiants i d'aprenents de les diverses activitats, el més gran dels quals no arribava als disset, teníem formada una societat patriòtica i excursionista sota el signe d'un nom heroic i amb pis propi al carrer de l'Arc d'en Coromines, que era el nostre orgull.

Si bé és veritat que les nostres sortides, actuant d'excursionistes, no havien passat mai més enllà de Mollet, exceptuant una arriscada i

folla anada a peu a Montserrat, la nostra actuació patriòtica, en canvi, tenia tot l'abrandament, l'entusiasme sincer i la unció quasi mística pròpia d'uns jovincels picats, sortosament, pel fibló de la mal entendida.

Entre els mítings, conferències, vetllades i altres actes que celebràvem amb to enardit i amb més coentor que un bitxo de carreter, figurava en primer lloc la commemoració del tràgic 11 de setembre de 1714. Per la circumstància d'ésser un dels socis fill d'un administrador de pompes fúnebres, podíem endolar amb roba de bagul tota la sala i alcova que feia de saló d'actes, i com que no ens venia d'un pam, us dic que cap cambra mortuòria ens hauria pogut passar la mà per la cara. Afegiu-hi que com que al local no hi havia gas ni electricitat, havíem de fer llum amb ciris i espelmes, i podeu imaginar-vos l'aspecte tètric, de societat secreta o de missa negra, que oferia el nostre pis, capaç d'espaordir el qui hi entrés sense saber de què anava.

Només unes branques de roure trencaven la monotonia del negre. I quines branques! Com que érem excursionistes, els més decidits de la colla les anaven a buscar a les rouredes de Collcerola i la Rabassada, i en portaven tant de roure, que semblava que ens avancàvem a la diada del Diumenge de Rams.

Un dels nostres va saber copsar-lo aquest contrast i tingué una frase feliç que em plau d'evocar al cap de trenta anys. Digué que potser seria hora que despengéssim draps mortuoris per a fer lloc al roure i al lloer i que si fins ara, llavors, Catalunya havia fet d'enclusa, era

arribat el moment que brandés el mall.

En efecte, les nostres commemoracions patriòtiques tenen quasi totes un caient el·legíac, de martirologi i d'agonia. La figura adolorida i macilenta de Rafael Casanova té, certament, un poder de suggestió i d'atracció que potser no aconseguiria un David o un Jordi, de Donatello; com la imatge sangonant de Crist clavat a la creu sedueix més que la figura implacable i irada del Déu d'Israel. Els pobles, com també els homes, que no han d'esperar la llur redempció en regions ultraterrenes, sinó que han de deslliurar-se i triomfar allí hon són, cal que cerquin, en tot cas, estimulants de fortitud victoriosa i de valor actiu, i que no es complaguin massa en l'evocació de caigudes i de dissorts, per glorioses que siguin.

Està bé que en el calendari cordial i afectiu dels nostres records, tinguem una diada assenyalada per a commemorar els qui saberen caure i morir; però sense fer d'aquestes commemoracions l'eix de la nostra història i el mòdul de la nostra conducta. Amb més motiu quan aquests actes es converteixen en actes fredament rutinaris, banament decoratius i amb un regust de cosa oficial i burocràtica que fa pudor de càmfora.

PANICAL

Compreu totes les setmanes

L'Esquella de la Torratxa

Celebrant la diada

Casanova:—Vaja, com cada any, corones i més corones; i després... res.

PASSANT

Ha cremat una església

Aquesta passada setmana ha cremat una església. Uns diuen que l'incendi ha estat intencionat; altres diuen que ha estat casual. Sigui com sigui, feia anys que a Barcelona no cremava cap església. I, mireu — dit sigui amb totes les consideracions que ens mereixen la capellanada i els adeptes — feia bonic de veure-la cremar. Fins i tot

l'hora estava ben escollida: alta nit. Hi havia vent i caragolava les flames, que sempre són ja un xic barroques, però que en l'incendi de l'església ho eren més que mai: tal vegada perquè imitaven les columnes d'algun altar barroc. Els que s'avorrien al llit perquè no podien dormir sortien al balcó. Els *corridos* del barri tornaven de la *juerga*

i allò els semblava molt més divertit que la *juerga*. L'incendi dramatitzava el barri vulgar i li llevava monotonia. L'endemà a les portes i als adroguers, les dones, a més del de la calor, ja tindrien tema de conversa. I a la barberia. I al bar: perquè els homes també en som de xafarders.

Feia temps que a Barcelona no cremaven esglésies: des d'aquella setmana de 1909 que alguns anomenen tràgica i altres còmica. Aquella setmana que tan cara va pagar Ferrer Guàrdia; aquella setmana que cobrí de glòria al senyor Emilià Iglésias.

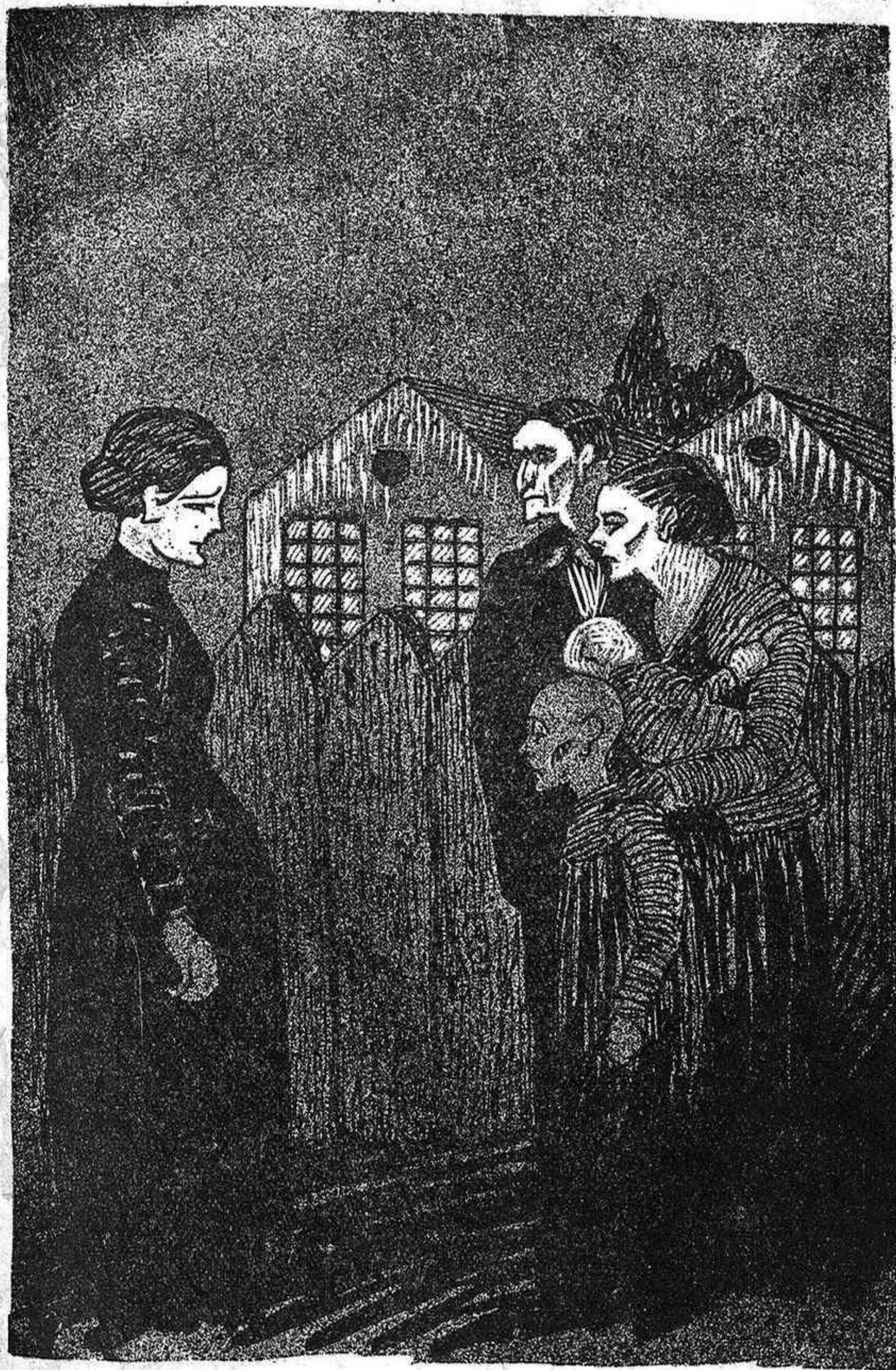
Hi hagué un moment, en proclamar-se la República, que hom temia que les esglésies fossin cremades: les que ho foren en 1909 i després es reconstruíren ràpidament, i les altres. Però no sigué així, no passà d'una por un xic ridícula, puix la República demostrà que podia viure sense cremar esglésies. Per això després l'Església ha fet tots els possibles — sense resultat, sense èxit — perquè no pogués viure la República.

Naturalment, un incendi sempre és una cosa llastimosa. El foc—excepte el de la cuina, tan convenient — sempre és un element tràgic. Per tant, un element gens recomanable; puix nosaltres—ni ningú normalment constituït—som enemics de la tragèdia. Però, de totes maneres, que es cremi una església no té tanta importància com segurament alguns voldran donar-li. I és que no ve d'una església. N'hi han moltes; d'esglésies. N'hi han massa. N'hi han més—i ací sí que ve bé la frase—que un foc no en cremaria.

El fet que en una matinada barcelonina s'hagi cremat una església, pot ésser d'una alta moralitat. I d'una no menys alta utilitat. Pot demostrar que la Providència no està al costat de l'església... perquè si hi estés no s'hauria cremat. I perquè, amb la crisi de feina que hi ha, pot reconstruir-se. I perquè, en reconstruir-se, en lloc d'una església—n'hi han tantes!—poden fer una escola.

N'hi han tan poques!

QUIRZE DE BESORA.

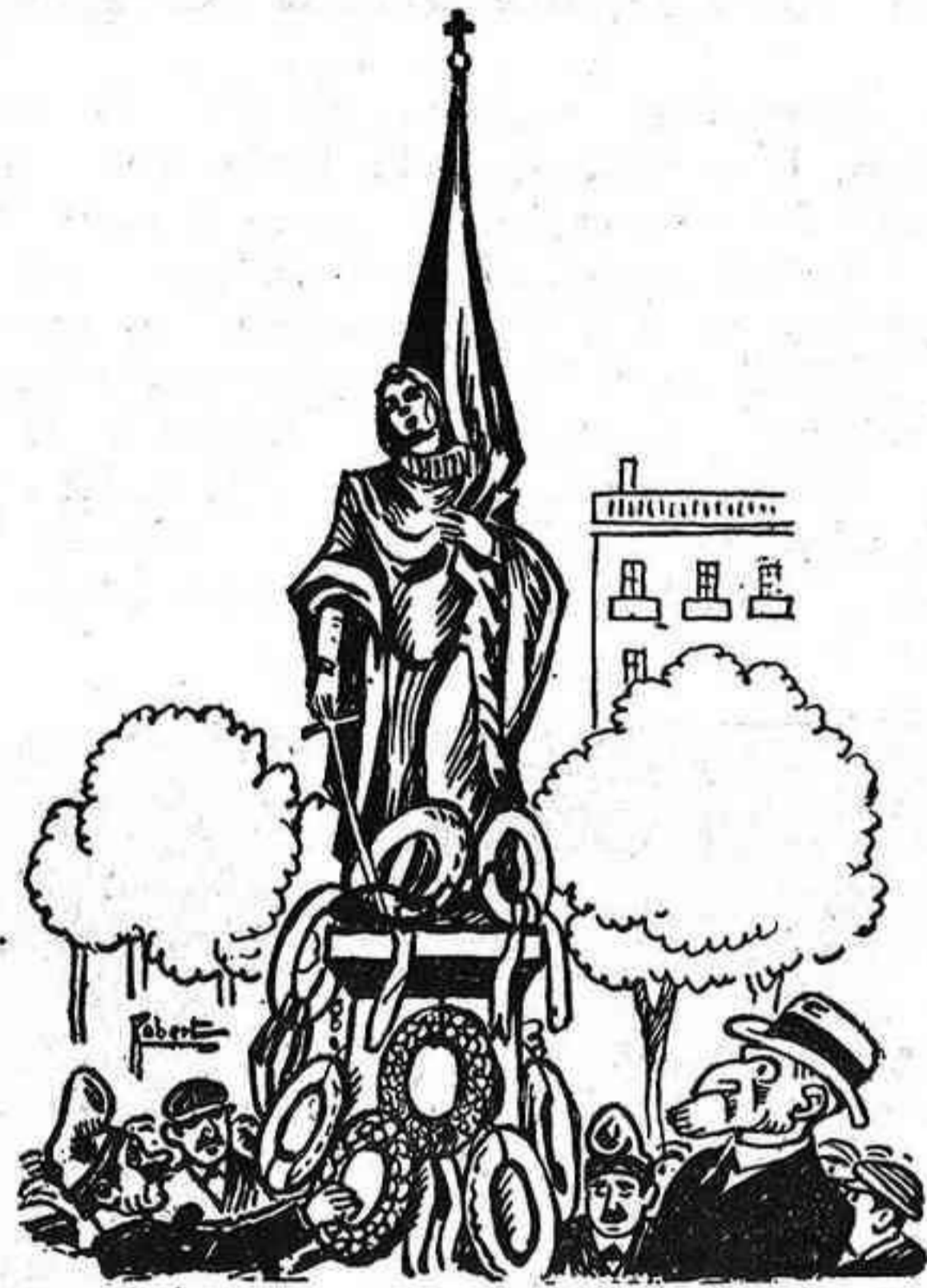
- Què celebrem avui?
- Mira, avui fa 219 anys que...
- No parlis més; fa 219 anys i «pico» que els pobres continuem ballant-la magra.

L' 11 de Setembre a través de L'ESQUELLA

ELS NOSTRES HEROES

Des Clodalds—Altol... Abans de descobrir aquest pedestal, que m'ignantin quatre homes, o sino fetg un estropiciol.

El que diria Cambó si assistís a la diada

—Pensar que aquest home va morir per Catalunya! No sé pas si ho hauria fet si hagués tingut un "rascacielos".

UN GEST D'EN RAPEL DE CASANVA

—Tingui, ocellor, uniles en som meua al heròic poble de Délap.

1714-1914

—La toma dels Dependents de Gómer.

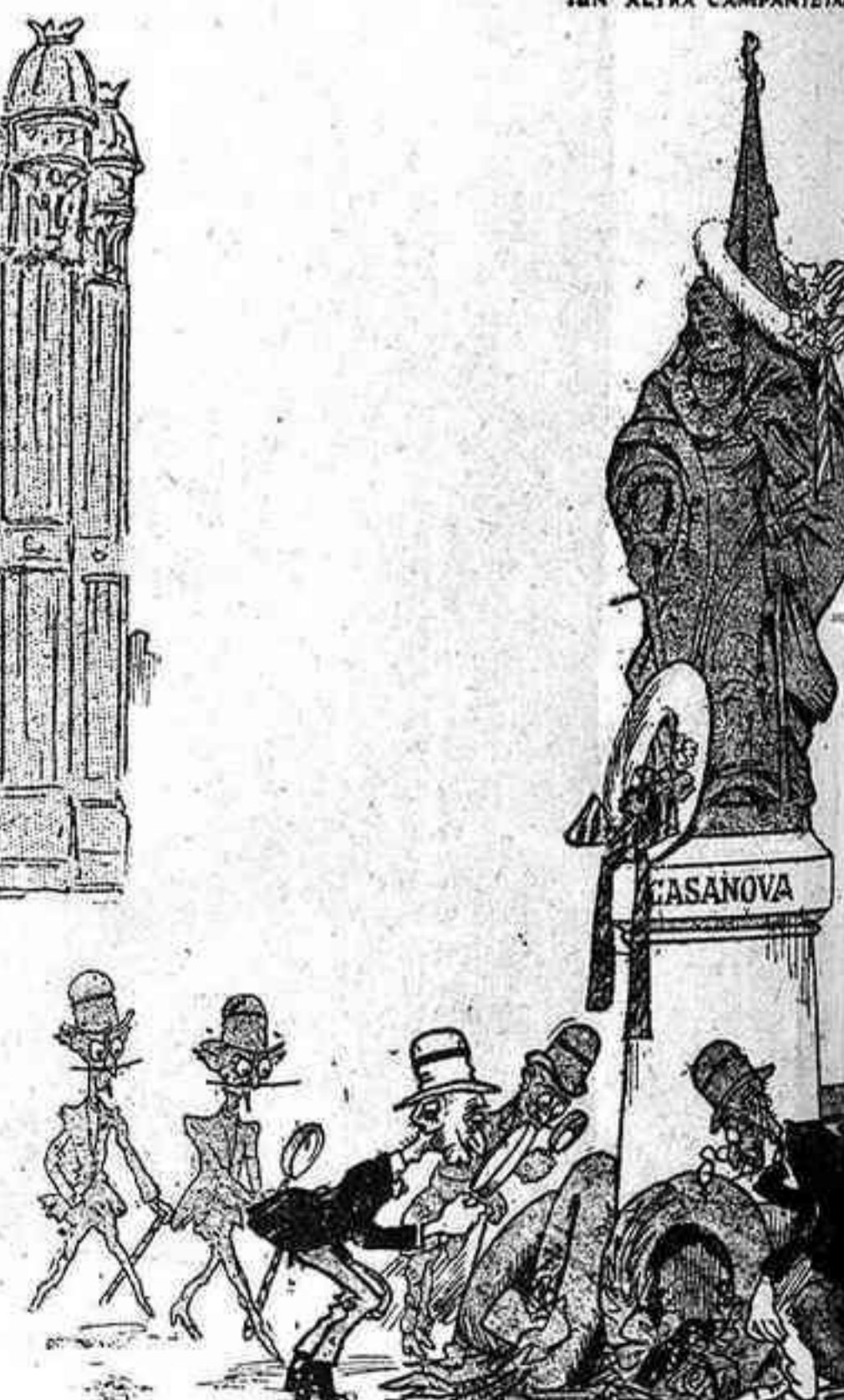
—Una corona per ell, i una per tu, que bé te la mereixes!

LA BATALLA DEL ARCH DE TRIUNFO

Els sayóns del rey.. Herodes, perseguint als ignocents.. catalanistas.

UN' ALTRA CAMPANYETA

En Clodalds on «El Lissas».—Mucho olo, comashero: hay que ver el entre, como que algún lema separatista...

AL HÈROE DE LAS LLIBERTATS CATALANAS

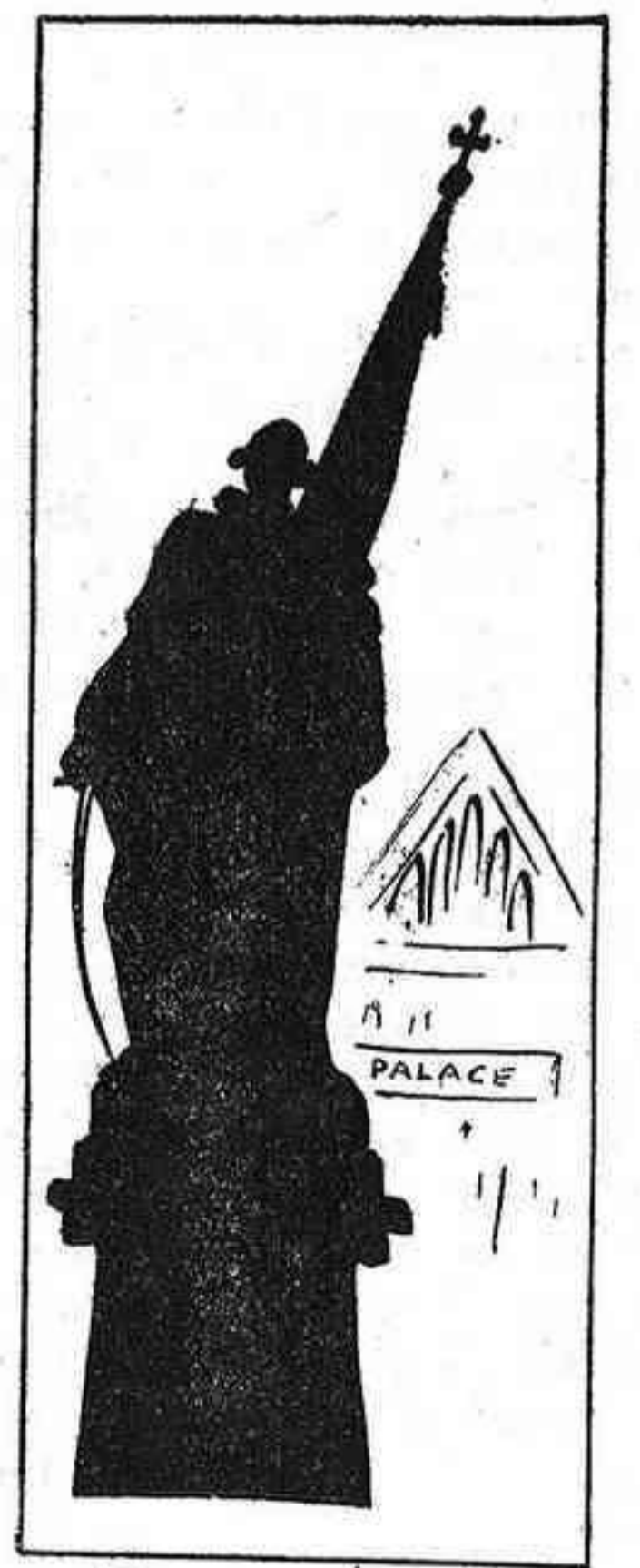

—Pringui la bona voluntat, que aquest any abundan més les espines que las flors!..

AL SALO DE SANT JOAN

—Permetim que li digui això no es honorar à un mori; aixó es "ofegar" una gloria catalana.

QUE DIUEN LES ESTATUES —Fins here. La patria q'alt' va marxant p'grau.

Obertura de caça

—Es caçador, amateur, vosté?

—No, senyor, sóc professional; jo he caçat des de la mosca a l'elefant.

Vuits i nous i cartes que no lliguen

UN PARELL DE BENEITS

Fa pocs dies uns nuvis, ell disfressat de senyor, i ella de «blanca paloma de pureza plena» se'n anaven cap a una església anomenada «La Milagrosa».

Però mentre ells hi anaven «La Milagrosa» cremava. Ni per miracle fou possible apagar el foc.

I els dos nuvis no es van poder casar. El rector de l'església, renegant per aquí, i clavant claus per allà, ha pogut a la fi arreglar una mica la seva «oficina», i avui en dia allí hi combregareu per cap dinar, us cantaran unes «absoltes» que ni en Marco Redondo, i podreu oir-hi misses, per ¡6 capellans, 6! sortits dels millors seminaris.

I els dos nuvis que no van poder casar-se dies enrera, perquè Déu Nostre Senyor (que Déu l'hagi perdonat) no ho va voler, calant foc (perquè va ésser ell i ningú més) a l'església de «La Milagrosa», s'hi varen casar dimarts passat, i veient que avui en dia hi ha molta gent que no menja, i que no treballa, compadits dels mals que sofreix l'espècie humana, varen decidir regalar 250 pessetes... al senyor

rector de l'església, perquè reconstrueixi aquesta església...

¡Ja us en penedireu, ja, d'haver contrariat la voluntat divina!

Perquè el cert és que Déu no va permetre que us casessiu... Fins va fer cremar el temple...

¿i ara doneu diners perquè el tornin a reconstruir? ¿Aneu en contra de Déu? N'hi ha per a casar-se... amb seu! Desgraciats... Donar 50 duros per a reconstruir una església quan en sobren tantes, i quan falten tats de pans a casa dels pobres.

No dubtem que Déu us castigarà. Al meu entendre el pitjor dels càstigs serà que aquests nuvis tinguin un fill que se'ls assebli com una gota d'aigua...

Em fa pena pensar-hi...

LA MALA GARANTIA D'UN TRIBUNAL DE GARANTIES

Ara sí que no em fareu creure que a Espanya hi hagi hagut una revolució, i un canvi de règim...

Els resultats de les eleccions per a la formació del Tribunal de Garanties, em demostren que ni Espanya és una «República de treballadores» ja que, gairebé, tots els components d'aquest Tribunal, són propietaris, ni domina el sentiment republicà i revolucionari, ja que ha

scrit elegit, fins el senyor Joan March, el fill de... Mallorca, l'home que ACABARA AMB LA REPUBLICA, ja que aquesta per rahons que NO TENEN EXPLICACIÓ no vol i no pot acabar amb ell...

Vaja, no cal pas negar-ho... Ha estat un triomf dels radicals i dels agraris, i una desfeta per al Govern...

Els radicals! ¡Altre vegada els Lerrouxos!

Les dretes! els agraris!...

Vaja un tribunal de garanties... i a aquest tribunal, qui el garantirà?

XEFLIS, TIBERIS, HOMENATGES...

Fa uns quants dies que no se sent parlar d'altra cosa... L'Ametlla dona un banquet als periodistes... Els periodistes en donen un a l'Ametlla...

Banquet a en Selves... Xeflis a la Font del Gat, a la Torre de Jaume I, a Les Set Portes...

¡Quina política de farts que s' està fent a Catalunya!

«Por la boca muere el pez» que diuen els castellans (i fan els catalans).

Però el «pez» per això no mor... va tirant de la rifeta...

Aquest any l'element oficial de

Barcelona ha gastat en banquets, i en xeflis, una suma, capaç de fer anar bé uns Hospitals Clínic...

No, no i no... esperàvem altra cosa dels nostres homes, dels homes de la «REVOLUCIO». (No me haga usted risar, que tengo el labio partido). ¡Per què tants homenatges! ¿Qui és que ha fet tant de bé? ¿Qui és que s'ha sacrificat per Catalunya?

Per ara, CAP dels prohoms que han pogut lograr lligar els gossos amb llangonics.

L'únic sacrificat és el poble... Es a aquest que deurien donar-li cada dia un dinar...

Un trist dinar d'escudella i carn

d'olla. Però no hi ha pas por, per ara... Es època de dejuni...

Encara es pot aguantar... Es ma-sell... I ben mirat, més val morir tip que no pas de gana.

Es el que es diuen els nostres prohoms: «La verdadera caritat comença per un mateix».

No sé perquè, però tinc com ganes de vomitar...

ALTRA VEGADA EL MARROC

Aquell viatget de Mr. Herrick, està donant per ara els seus fruits.

Espanya ha de treure les castanyes del foc a França, tancant les portes de Río de Oro, a fi que els

rebels francesos no s'hi refugiïn...

Sempre ens ha repugnat el colonialisme, però ara més que mai.

En una República nova, en un règim democràtic, el colonialisme no s'hi diu.

El colonialisme és la guerra, i de guerra no en volem...

Espanya no hi té res a fer al Marroc, civilitzant moros; hi ha més càbiles a Espanya que no pas al Rif...

A baix tots els imperialismes, tots els colonialismes, i tots els militarismes!

L'alemany, el francès, l'italià... Però també l'espanyol... Aquest, a nosaltres, és el que ens interessa més que se'n vagi a baix.

Toi va soríni una hora o altre

Quan nosaltres començarem a senyalar els nostres punts de vista respecte l'actuació de l'Esquerra Republicana de Catalunya, es tocà a ravat. Se'ns acusà d'anti republicans, de mals patriotes, i se'ns digueren mils penjaments. Adhuc, algun dels nostres marcaren interessades actituds.

Ara és «La Falç» la que diu el que hem dit nosaltres. Ho diu, és clar, mig d'amagatotis, mig empallat perquè no faci tant mal. Però ho diu!

Escolteu «La Falç»:

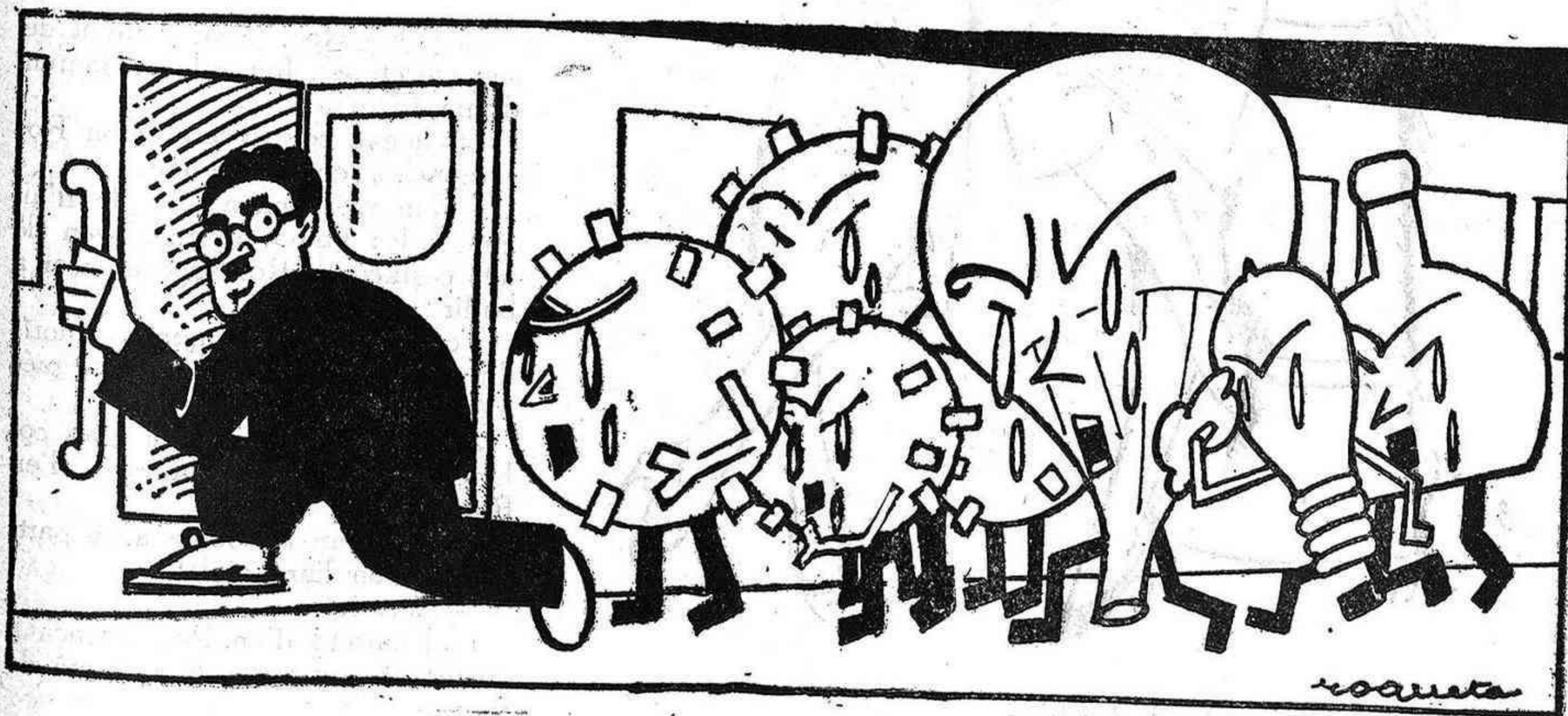
—El desengany va en augment. Tots els nostres Centres, els de Barcelona especialment, no són pas

avui, ni de bon tros aquells fogars d'entusiasme que ens havien arborat i no pas en la percaça de somnis precisament. Avui el simpatitzant amb nosaltres passa una crisi de depressió moral imponent. Per l'obra realitzada a Catalunya ningú no endevinarà que l'Estatut sigui migrat, ans al contrari hem demostrat que el que tenim ens ve gran. Hem negligit els interessos de Catalunya. Hem hagut de sentir el dolor profund de constatar que les detestables normes de la vella política, amb els seus mesquins personalismes i la intromissió al nostre partit d'elements que avantposen els avantatges mate-

rials a tota dignitat i a tot ideal, han influït d'una manera latent, constant, damunt la persona que avui porta l'alta direcció del nostre partit.

No res més ha dit «L'Esquella de la Torratxa», «La Falç» segueix les nostres petxades.

Però a favor nostre hi ha una condició. Nosaltres no treballem ni hem treballat a favor de determinat grup, avui amargat i a l'ombra. Hem treballat a favor dels interessos generals i de Catalunya; hem treballat en pro de la República que ens cal, una República que no defraudi,—com diu «La Falç»— i una Catalunya vibrant i viva, com ens és necessària.

Les bombes, bombones i bombetes s'acomíadan del Sr. Ametlla.

Els contes de "L'Esquella"

L'INIVENT D'EN ROC

Diu que en aquells temps fel·ços en que la Inquisició funcionava tarda i nit a benefici del públic, hi havia un pobre home al que li havien hagut de tallar les dues cames, a causa d'un accident de guerra.

Aquest home, que per cert s'anomenava Roc, demanava caritat, i

es veu que recollia molts pocs calés, tan pocs que amb un caixò de figues de Fraga, va confeccionar-se una mena de carretonet, en el que va enganxar-hi quatre rodes; amb l'ajuda de les mans, l'home es desplaçava d'un lloc a l'altre, provant de fer llàstima a la gent, que compadida i terroritzada davant de la seva gran desgràcia,

—Noia, he renyit amb el promès.

—Això rail Busca-te'n un del Tribunal de Garanties, que tenen 36.000 pessetes l'any de renda...

apretava el pas així que el veien, i el pobre Roc, que si bé no tenia cames, tenia, en canvi, un estómac d'allò més ben muntat, passava una gana que el feia renegar tot el dia, maleint els seus semblants i blasfemant contra el directori celestial.

Deia uns renecs tan gruixuts que ni els lloros gosaven a repetirlos.

Un dia en què l'home tronc s'estava en una cantonada demanant caritat, va passar pel seu costat l'inquisidor general.

—Una gràcia de caritat per l'amor de Déu...—féu en Roc.

—Un altre dia germà—va murmurar l'inquisidor.

—Que me caso en això, que me caso en allò, en les entranyes de la fulana, i en el fill d'en sutano!

—Agafeu a aquest heretge —digué l'inquisidor a dos esbirros que l'acompanyaven...—Que me'l purifiquin... Li aplicareu el suplici de l'aigua...

Tal dit tal fet. El pobre Roc fou transportat a un soterrani, on me li posaren un embut a la boca, pel que hi anaven tirant aigua.

De tant en tant li treien, a fi de que en Roc fes acte de contricció.

Però ca! En Roc, renegava més que mai. Quan el van tenir ben ple d'aigua, en Roc encara renegava.

—¿Qué s'ha de fer amb aquest home?—preguntà el butxí a l'inquisidor.

—Que el cremin...

El pobre Roc, posat damunt del seu carretonet, fou col·locat damunt d'una foguera.

La llenya fou encesa, i en Roc començà a renegar de nou.

I com que anava tan ple d'aigua, i les flames el rodejaven de tots costats, en Roc va començar a bullir...

Tothom esperava que es morís d'una vegada perquè no renegues més.

Sobtadament, sortí una gran columna de vapor de la boca d'en Roc.

I no sabem de quina altra part, en sortí un llarg xiulet.

—Tu... tut...

I el carretó d'en Roc arrenca a córrer, treient per sota una mà de fum...

La màquina de vapor estava inventada...

TELO ENLAIRE

WORK, PASSA LA PARAULA A
RAMON VINYES

Em sembla embafador tornar a parlar de crítica i de l'estrena d'«El noble i l'hostalera».

No en voldria dir res més. Accepto sempre la crítica quan és crítica. No l'accepto quan és antipatia personal.

Pel que sigui, des del dia de l'estrena de la meua primera obra van rera meu una colla de rebentaires, no de crítics. I dic rebentaires, perquè tothom s'haurà adonat que hi ha un sector que no em critica, que em rebenta. Ja, abans de conèixer l'obra, amb notes, amb insinuacions, aquest sector deixa veure que per a l'obra meua que s'ha d'estrenar no hi haurà bel.ligerància. Qualsevol diria que el Teatre Català és ple de genis i que nadem en plena opulència. Cal afegir al que deixo exposat que gairebé cap d'aquests rebentaires ha fet obra personal, ni té patent que l'aboni per a fer de crític.

I ja no passaria endavant, si no fos per a contestar unes coses del senyor Ignasi Agustí, crític eventual de teatre de «La Veu de Catalunya».

Aquest senyor, completament desconegut per mi, m'ha volgut fer la seva presentació, actuant de crític.

Ara ja puc dir que conec el senyor Ignasi Agustí. Es tracta d'un senyor que deu anar pel carrer estranyat que les cantonades no es dobleguin per a saludar-lo. Els quatre versets que ha fet li han pujat al cap.

Amb aquesta posició de geni, figureu-vos el valor que dona al que diu i l'espetegament que posa quan menysprea!

Cada paraula seva, per a ell, ha d'ésser un tros d'obra immortal.

Creure que la gent no admira com ha d'admirar produeix bilis. El senyor Ignasi Agustí és un biliós. Un biliós d'una ingenuïtat petulant que el fa caure en coses tan grotescament gracioses com el voler convocar un plebiscit per a judicar unes poesies. Això sí que és ridícul. Oh la vanitat desapuntada! Aquí sí que hi trobem una barreja completa d'hostalera i de noble!

També l'infantilisme petulant del senyor Agustí l'empeny vers la fàcil posició de fer-me dir coses que ha dit el senyor Manuel Pibernat. Aquest senyor Manuel Pibernat, no sóc jo, senyor Agustí. Que a vostè li vingués bé fer veure que ho creia, per a fer-ho créure, és altra cosa.

Per fi, aquest mateix infantilisme petulant porta el poetet que hi ha en el senyor Agustí a fer de pinxo: «No sóc

massa soferit i no escriuré una ratlla més sobre aquest afer.»

Tampoc jo no escriuré una ratlla més sobre aquest afer. Ara, pel que li convingui personalment al senyor Agustí, l'acompanyaré on vulgui.

I consti que la seva actuació de crític em fa molta gràcia.

Res més.

RAMON VINYES

ENCARA UNA CARTA DE MANUEL
PIBERNAT

El senyor Cortès ha fet un gall

Els comentaris fets per «Mirador» i «Be Negre» arran d'«El noble i l'hostalera» han tingut la virtut de descobrir la iracúndia que tenen a la persona de Ramon Vinyes. Això els desqualifica i resta eficàcia a la campanya que reprenen a cada estrena d'aquest autor. El senyor Joan Cortès, que s'ha presentat com a valent en aquesta última escomesa, ha tingut la sort de fer rebentar de riure tothom qui ha llegit el seu article. El «Mirador» passava de mà en mà com hi passen les coses grotesques i xiroies. Tothom ha vist el senyor Cortès com a un nou Don Quixot arremetent contra els molins de vent. Veure perdre els estreps a una persona, quan no es té altre suport que una róssa com la que porta el crític teatral de «Mirador», i quan aquest creu donar la batalla definitiva, és d'una comicitat pujada. El nostre amic Vinyes, segons hem pogut constatar, era un fantasma que no deixava dormir tranquils els senyors de «Mirador». Sortosament per a ells, l'estrenu cavaller senyor Cortès, amb el seu article, va desinflar el fantasma amb la mateixa displicència amb què desfà un «bollo» tirant-hi un raig d'aigua.

Ens l'imaginem, a hores d'ara, amb les mans closes enlaire, saludant en totes direccions els abasardits pel gran fantasma.

Quant els d'«El Be Negre», per bé que amb més dissimul, quan parlen de Ramon Vinyes, també escriuen amb 40 graus de febre i el pols accelerat.

Si no tingués altre mèrit, que veritablement en té, però no és ara l'ocasió d'escaçar-ho, li cap la glòria d'haver fet entrar en desvari els seus enemics, tota una colla de senyors que, per reacció, es veuen obligats a defensar un teatre passat de moda, un teatre de personatges amb barba i amb il.luminació de quinquers.

El fet que Ramon Vinyes hagi arremolinat tanta gent ultra-sàvia per fer-los defensar un plet perdut, ens ha guanyat, una vegada més, la nostra simpa-

Déu meu! l'església dels Miracles s'ha cremat; ja s'han acabat els miracles.

tia. Ens encanta de veure com els «grans animadors» del nostre teatre se les heuen amb la carcassa del teatre d'abans de la guerra.

Es tanta l'obcecació contra en Vinyes, que encara no s'han donat compte que el públic ja n'està tip de Pastorets.

Endavant, Vinyes; ens feu un favor que mai no sabrem com pagar-vos-el.

MANUEL PIBERNAT

ESQUELLOTS

Reunió magna de prohoms de les entitats catalanistes per a tractar del proper 11 de setembre.

Bescanvi d'idees i d'iniciatives. Hi ha qui proposa convocar en tal diada a Barcelona a tots els alcaldes de Catalunya i obsequiar-los amb un àpat monstre. Número de programa molt adient als costums del dia. L'escurdents està substituïnt el clàssic coltell dels almogàvers.

En el fons es tracta, però, d'un bon intent nascut d'una confusió. Si molt convé, el projectista de l'àpat patriòtic es creia que la boca oberta de l'estàtua de Rafael Casanova era més que un espasme agònic, un badall de defalliment.

Com havem pogut constatar per les eleccions celebrades diumenge per a nomenar l'Alt Tribunal de Garanties Constitucionals, els radicals i les dretes, que tot és u, s'han emportat la part del lleó.

Ja patirem! I a Catalunya encara més, si la paciència no s'acaba, ja que davant d'un Tribunal possiblement obstructivista dels guanys de la República, pot ben bé aixecar-se una Convenció de Salut pública.

Les confusions entorn de la figura heroica del Conseller en Cap, són nombroses i abundants àdhuc en el cercle dels custodis de les essències pures del catalanisme integral. No fa gaires setmanes que vàrem llegir en un periòdic dels ferèstecs que el Conseller Casanova va caure abraçat a la bandera de les quatre barres, quan és sabut que era la de Santa Eulàlia. En una altra fulla patriòtica és parla de commemorar l'aniversari de la mort de Rafael Casanova, essent així que quasi ningú ignora que si bé el Conseller va caure ferit, no va morir fins el 3 de maig de 1743.

Davant de tot això cal preguntar: ¿JA SOU DE L'ASSOCIACIO PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA?

Per cert que entre els elegits figura un radical que es diu Gil Gil Gil, broma

pesada en tres estornuts, i a les Balears ha sortit, però no de la presó, el rei dels contrabandistes Joan March.

Si es tracta de les possibilitats dels mallorquins per al conreu de l'humorisme, riurem amb ells. Si, contràriament del que creiem, s'ho han pres seriósment, els compadim de tot cor.

Sabem prou bé que no tots els mallorquins són partidaris de l'infecte March, i que els mateixos que l'han votat, incloent els amics del senyor Cambó, no ignoren que tal subjecte únicament pot figurar en un Tribunal a títol de processat; però convindria que els nostres germans de la Illa Daurada, tan bella i lluminosa, es treïessin del damunt aquesta farda de política tèrbola i baixament provinciana que els enlletgeix.

Per damunt de Catalunya passa una onada d'idiotisme que creiem passatgera, però que posa en perill moltes coses que ens són cares.

Els teatres, lliurats del tot a la madrilenyada més estúpida i baixa de sotre que hom pugui imaginar. El flamenquisme colonial, sobreixint a tot drap per tot arreu. *Cañas*, *novilladas* i curses de braus a dojo, emparades moltes d'elles amb l'alcaçoteria de finalitats benèfiques i culturals (?) i sota el patronatge algunes de les autoritats republicanes i catalanistes. *Gente bien* i gent mitjana fent la bèstia amb concursos de *mantones*...

Per a completar el conjunt, ens diuen que en una festa benèfica celebrada fa no gaire al Teatre de Novetats a profit de l'Hospital Clínic, una gran part del públic va protestar el recitat de «La Sardana», de Joan Maragall, al·legant que havia anat a distreure's escoltant trossos de sarsueles i no pas llaunes...

Els mals exemples porten aquestes conseqüències.

¿Veritat, senyors consellers i regidors de *músic-hall*?

CLINICA GALLEGO

Vies urinaries - Matriu - Sífilis - Impotencia - Diaterma - Raigs X

Director: Doctor J. RUI

Consulta: de 10 a 1 i de 4 a 9

18, Nou de la Rambla, 18

Diumenges, de 10 a 1

LA
CUINA A GAS
INDISPENSABLE
A TOTA
CASA MODERNA

EXPOSICIÓ I VENDA:

APLICACIONES AL GAS

Avinguda Portal de l'Angel, 20

Per anuncis a "L'Esquella de la Torratxa"

Demaneu preus sense compromís a

Domenec Diumenge

Argenteria 6, 2.º 2.º

Barcelona

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23

Telèfon 23692

LA REGLA

PERLAS "FEMI"

Marvellós producte de la ciència moderna d'acció segura, sense perjudicar la salut

SUSPESA,
TORNA RAPIDAMENT
I SENSE PERILL AMB

De venda: Doctor Andreu, Segalà, Vicenç Ferrer i farmàcies

NOM DE GARANTIA

GANIVETERIA "ARTERO"

Casa assortida amb tota mena d'eines de tall pròpies del ram perruquer.

Especialitzada en l'arranjament (buidatge) i ajustament de navalles i màquines barberes.

Llibreteria, 9 (prop de la Plaça de la República)

BARCELONA

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

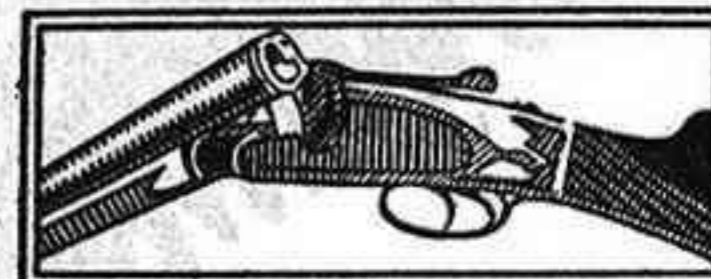
DETALLS PER PROGRAMES

ANUNCIEU

A

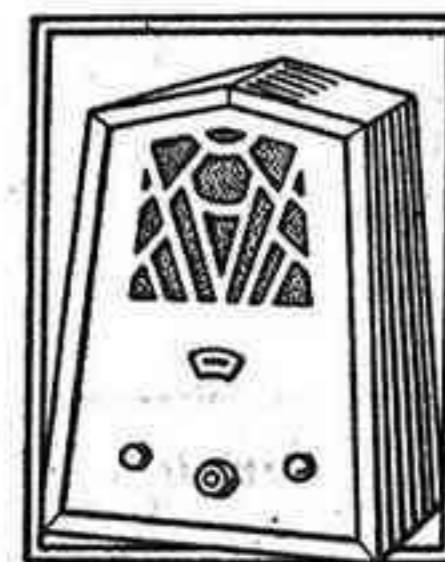
L'Esquella de
la Torratxa

ARMERIA·RADIOS

vender a plaça i al comptat

es
desitgen
agents

Barcelona·Gracia

F. Baró
Goya 11
Tel.
73497

G. ALOMAR

Vies urinaries. Curació més ràpida mitjançant el seu aparell elèctric
Balmes, 4. C. econòmica 5 ptes. de 12 a 3 i de 5 a 8. Fest. de 10 a 12

Llibreria Espanyola - Rafel López

Rambla del Mig, 20,

Barcelona

Telèfon 20160

CATALANS! Ja teniu el llibre que esperaveu!

Mètode de Francés Francès - Català

per **RAOUL MASSÉ** i **RAMON SUGRANYES**

Des d'ara l'estudi del francès us serà fàcil i agradable. - Apreneu la llengua germana per la vostra pròpia llengua!

Preu: Frs. 6

De venda en l'Editorial i Escola Massé i en totes les llibreries.

Dr. ERNST BAUM

LAS FUNCIONES SEXUALES

(Técnica e higiene del acto carnal perfecto)

Preu: 7 ptes.

TAPES amb planxes daurades per a relligar

L'Esquella de la Torratxa

Tapes soles: 5'50 ptes.

Tapes i relligat: Ptes. 8

PERTANY A LA BIBLIOTECA
PATRIMONI DE L'ESTAT

Un altre 11 de Setembre

—I jo que havia nascut per acabar tots els Onzes de Setembre!...